

Predmet: **Sociologija**

Profesor: Danijela Galić, danijela.g@gmail.com

Nastavna cjelina: Obitelj

Nastavna jedinica: **Incest, egzogamija, endogamija**

Udžbenik: FANUKO, Nenad: Sociologija, udžbenik za gimnazije, Profil, Zagreb, 2019.

Predlažem da pročitate poglavlje *Incest, egzogamija, endogamija* (162-163 str.), a tek nakon toga nastavite čitati ovaj tekst.

Nakon čitanja ste uočili da su nam ovdje važna tri pojma: incest, egzogamija i endogamija.

Incest je spolni odnos s najbližim srodnicima i u svim društvima je zabranjen. U većini društva se incest tretira kao tabu, dakle kao na nešto što je apsolutno zabranjeno, što izaziva gađenje i zgražanje.

Objašnjenja zabrane incesta su raznolika ali ih možemo svrstati u dvije skupine: socio-kulturna i biološko-psihološka. Socio-kulturna objašnjenja govore da zabrana incesta zapravo štiti jedinstvo i integritet obitelji, smatraju da bi incest doveo do kaosa i raspada nuklearne obitelji. Biološko objašnjenja naglašavaju funkcionalnost zabrane incesta za održanje kvalitete gena.

Razmisli:

- ✓ Što Edward Westermarck podrazumijeva kad spominje *nezainteresiranost zbog bliskosti*?
- ✓ Koja je važnost egzogamije prema Levi-Straussu? (čita se Levi Stros)

Egzogamija je zabrana sklapanja brakova unutar srodničke skupine. Ne odnosi se samo na nuklearnu obitelj nego i na šire srodničke skupine. Dobro znate za pravilo da se ne stupa u brak s rođacima. Ukoliko vas zanima računanje srodstva u našoj tradiciji, više o tome možete čitati na poveznici:

<https://www.bitno.net/obitelji/brak-i-partnerstvo/racunanje-krvnog-srodstva-zenidbene-zapreke/>

Endogamija je pojava sklapanja braka unutar sličnih grupa. Ona nije pravilo u smislu da se mora postupati prema njemu, ovdje je više riječ o statističkoj pravilnosti. Dakle, većina tako postupa ali ne zato što mora. Tako će većina bijelaca oženiti bjelkinju, većina katolika uzima katolkinju za suprugu, većina pripadnika srednje klase ženi pripadnicu iste te klase i sl. Dakle, slični su u braku sa sličnima (naravno da se ne misli na fizičku sličnost, iako nije rijetko da partneri fizički nalikuju jedno na drugo).

Jedna naša poslovice tvrdi „suprotnosti se privlače“, dok sociološka istraživanja kažu da u brak stupamo sa sličnima. Iako zvuči kontradiktorno, nije. U poslovisci se misli na karakterne suprotnosti, dok sociologija dokazuje da uglavnom stupamo u brak sa sličnima u smislu socijalnih kategorija (etnička pripadnost, klasna, vjerska, rasna, obrazovna...itd).

Razmisli:

- ✓ Zašto slični stupaju u brak?
- ✓ Smatrate li da bi imali kvalitetniji brak s osobom koja dolazi iz iste sredine kao i vi ili je to potpuno nevažno?